

Socialdepartementet

**Godkännande av en överenskommelse om en pilotverksamhet med
aktivitetsförmågeutredningar för 2014**

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen godkänner överenskommelsen om en pilotverksamhet med aktivitetsförmågeutredningar för 2014 (se *bilaga*).

Ärendet

Företrädare för regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting har den 11 december 2013 undertecknat en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om en pilotverksamhet med aktivitetsförmågeutredningar för 2014. Överenskommelsen blir giltig under förutsättning av regeringens och Sveriges Kommuner och Landstings styrelses godkännande samt riksdagens godkännande av budgetpropositionen för 2014

Utdrag till

Sveriges Kommuner och Landsting
Anna Pettersson Westerberg

REGERINGSKANSLIET

Socialdepartementet

Sveriges
Kommuner
och Landsting

**Överenskommelse mellan staten och Sveriges
Kommuner och Landsting om en
pilotverksamhet med
aktivitetsförmågeutredningar för 2014**

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund	3
Aktivitetsförmågeutredningar	3
Ersättning till landstingen	4
Godkännande av överenskommelsen	5

Inledning

Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) är överens om att förlänga överenskommelsen om en pilotverksamhet med aktivitetsförmågeutredningar för 2013¹ till att gälla även under 2014. Regeringen och SKL slöt den 11 mars 2013 en överenskommelse som innebar att Landstinget i Jönköpings län, Norrbottens läns landsting, Region Skåne, Stockholms läns landsting, Västerbottens läns landsting, Landstinget Västernorrland, Västra Götalandsregionen och Landstinget i Östergötland erbjöds att delta i en pilotverksamhet med aktivitetsförmågeutredningar (AFU) under 2013. De landsting som deltog i pilotverksamheten om aktivitetsförmågeutredningar fick ersättning för genomförda utredningar och för att förbereda arbetet inom ramen för överenskommelsen. Denna överenskommelse mellan regeringen och SKL är en förlängning av ovanstående pilotverksamhet och gäller för 2014.

Bakgrund

För en rättssäker prövning av rätten till ersättning från sjukförsäkringen behöver Försäkringskassan i vissa fall begära in kompletterande medicinska underlag, s.k. försäkringsmedicinska utredningar, vid sidan om det läkarintyg som utfärdats av den försäkrades behandlande läkare. Underlagen ska ge en fördjupad beskrivning av sjukdomens konsekvenser för individens funktionstillstånd och förmåga till aktivitet. De kan därigenom ligga till grund för Försäkringskassans bedömning av den försäkrades arbetsförmåga. För närvarande beställer Försäkringskassan två typer av kompletterande försäkringsmedicinska utredningar från hälso- och sjukvården, särskilda läkarutlåtanden (SLU) och teamutredningar (TMU), vilket samtliga landsting tillhandahåller genom överenskommelsen mellan staten och SKL om fördjupade medicinska utredningar 2014 – 2015.

Aktivitetsförmågeutredningar

Försäkringskassan fick 2010 i uppdrag av regeringen att tillsammans med Socialstyrelsen, i samråd med Arbetsförmedlingen samt tillsammans med representanter från hälso- och sjukvården vidareutveckla metoder och instrument för bedömning av arbetsförmåga. Försäkringskassan lämnade en slutrapport till regeringen i januari 2013.² Resultatet av detta arbete är det nya bedömningsverktyget, s.k. aktivitetsförmågeutredningar, AFU. Aktivitetsförmågeutredningar kan genomföras av en läkare eller om behov finns kompletteras med ytterligare kompetenser som t.ex. sjukgymnast, arbetsterapeut och psykolog.

Som ett led i arbetet med att ta fram det nya bedömningsverktyget genomfördes två mindre pilotförsök för att testa metoden. Under hösten 2011 prövades metoden av ett antal utvalda läkare. Under hösten 2012 genomfördes en pilotverksamhet i Region Skåne samt i Västra Götalandsregionen. Pilotförsöken omfattade sammanlagt 286 ärenden och avsåg att säkerställa att bedömningsverktygets konstruktion fungerar för att bedöma arbetsförmåga.

Försäkringskassan konstaterar i slutrapporten till regeringen att erfarenheterna från pilotförsöken var positiva och bekräftade modellens grundläggande struktur. Försäkringskassan konstaterade också att fortsatt kvalitetsutveckling och

¹ Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om en pilotverksamhet med aktivitetsförmågeutredningar för 2013 (Dnr S2013/2074/SF)

² Metoder för bedömning av arbetsförmåga inom sjukförsäkringen – slutrapport (Försäkringskassan/Dnr 088713-2010)

kvalitetssäkringsarbete behövdes av AFUs olika delar och för att tillvarata erfarenheter och upplevelse från de försäkrades, landstingen och andra aktörer.

För att möjliggöra ett sådant fortsatt utvecklings- och kvalitetsarbete initierade regeringen och SKL en utvidgad pilotverksamhet för 2013. Denna utvidgade pilotverksamhet skapade också förutsättningar för ett uppföljning- och utvärderingsarbete av både verksamheten och bedömningsverktygets effektivitet. Pilotverksamhet har dock kommit igång först under hösten, vilket innebär att inte tillräckligt många AFU kommer att hinna genomföras under 2013 för att säkerställa ett sådant arbete. SKL och regeringen bedömer därför att pilotverksamheten bör förlängas och omfatta även 2014. Syftet med ett fortsatt kvalitetsarbete är att säkerställa att AFU som beslutsunderlag håller en sådan kvalitet att Försäkringskassans bedömning av arbetsförmåga sker på ett rättssäkert, systematiskt och likformigt sätt.

Ersättning till landstingen

De landsting som deltar i pilotverksamheten om AFU får ersättning för dessa utredningar inom ramen för denna överenskommelse.

För 2014 reserveras högst 50 miljoner kronor i ersättning för pilotverksamheten till Landstinget i Jönköpings län, Norrbottens läns landsting, Region Skåne, Stockholms läns landsting, Landstinget Västernorrland, Västerbottens läns landsting, Västra Götalandsregionen och Landstinget i Östergötland. Ersättningen utbetalas i enlighet med de krav och redovisningsrutiner som fastställs av Försäkringskassan efter samråd med SKL. Ersättningen till landstingen är uppdelad i dels ett fast belopp till respektive landsting som motsvarar 70 procent av den volym AFU som Försäkringskassan prognostiserats beställa från landstingen under 2014, dels ett styckpris per levererat AFU för volymer som överstiger 70 procent av prognostiserade beställningar från Försäkringskassan. Tabellen nedan visar respektive landstings tilldelade fasta belopp samt den volym AFU som Försäkringskassan prognostiserats beställa från respektive landsting.

	Volym	Ersättning 70 % av volymen
Norrbotten	80	1 551 615
Västerbotten	80	1 651 615
Västernorrland	128	2 213 064
Stockholm	544	8 659 622
Östergötland	128	2 246 664
Västra Götaland	448	7 117 524
Jönköping	88	1 661 857
Skåne	296	5 177 336
Totalt	1 792	30 279 296

För beställningar av AFU som överstiger 70 procent av Försäkringskassans prognostiserade volym ersätts respektive landsting med högst 14 400 kronor per levererat AFU. I de fall det finns behov av tolk för att genomföra en AFU ersätts landstinget med ytterligare 2 500 kronor per sådan AFU. En s.k. utvidgad AFU, dvs. när det finns behov av flera kompetenser än läkare, lämnas ersättning för dessa kompetenser med 925 kronor per timme. I de fall det

finns behov av tolk för att genomföra en utvidgad AFU ersätts landstinget med 500 kronor per tolktimme.

Försäkringskassan kommer att svara för uppföljning, beräkning och utbetalning av ersättningen. Landstingen kommer att ersättas fyra gånger per år utifrån genomförda och av Försäkringskassan godkända utredningar. Försäkringskassan fattar beslut och utbetalar ersättningen till det konto landstinget har uppgivit. Utbetalning sker efter varje kvartal. För kvartal fyra sker utbetalning senast den 31 mars 2015.

Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, anslag 1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen, anslagsposten 9 Försäkringsmedicinska utredningar.

Godkännande av överenskommelsen

Denna överenskommelse blir giltig när den godkänts av regeringen och styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting samt under förutsättning av riksdagens godkännande av budgetpropositionen för 2014 och för 2015. Överenskommelsen gäller för beställningar av AFU fram till och med den 1 december 2014.

Stockholm den 11 december 2013

För Staten

För Sveriges Kommuner och Landsting

Anna Pettersson Westerberg
Statssekreterare

Håkan Sörman
Verkställande direktör